Проект

Мінрегіон України

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА „УКРНДІПЦИВІЛЬБУД”

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН С. ІВАНКІВЦІ ДУНАЄВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗДІЛ «ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»

(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)

19116

Т.в.о.директора		Р.В.Старинець
В.о. керівника відділу НМЗТП та ВГС		І.І. Бегаль

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА "УКРНДІПЦИВІЛЬБУД" Ідентифікаційний код 02497683 УКРАЇНА КИЇВ

Київ–2019

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориг.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Відділ, в якому розроблено проект	Посада	Ініціали, прізвище	Підпис
1	2	3	4
ВНМЗТП	В.о керівника ВНМЗТП	Бегаль І.І.	
	Старший науковий співробітник, к.г.н.	Голубцов О.Г.	
	Старший науковий співробітник, к.е.н.	Ілляшенко І.О.	
	Інженер з охорони навколишнього середовища	Кубова В.О.	

ЗМІСТ ЗВІТУ

Обсяг досліджень та методологія СЕО 4

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування 5

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 9

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 13

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 14

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування 16

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків 19

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування 27

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) 27

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення 27

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності) 30

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію 30

ВСТУП: ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики. Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та сприяння інтеграції екологічних міркувань у підготовку планів з метою просування сталого розвитку. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Просторовий аналіз і оцінювання компонентів природи та наслідків впливу на них здійснене за допомогою геоінформаційних технологій.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі документа

Генеральний план населеного пункту розроблено згідно угоди №301/17/034 від 07.08.2017 між «Замовником» та «Виконавцем» містобудівної документації, на підставі рішення №4-22/2014 двадцять другої сесії Іванковецької сільської ради 6 скликання від 18.09.2014.

Генеральний план розроблений у відповідності до норм ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування та забудова територій», ДБН Б.1.1-15-2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»; Законів України: «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про основи містобудування», «Про генеральну схему планування території України»; «Земельного Кодексу України», ДСП №173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» та ін.

Генеральний план села Іванківці розробляється з метою визначення територіального розвитку на розрахунковий період з урахуванням перспектив, обґрунтованих раціональним використанням територіальних та природних ресурсів, встановлення меж населеного пункту, а також з метою оптимальної функціональної організації поселення, яка має забезпечувати розвиток та реконструкцію сільського поселення, найкращі умови проживання та праці.

Генеральний план села передбачає:

- визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови та іншого використання територій;
- обґрунтування зміни межі населеного пункту;
- визначення меж функціональних зон, пріоритетних та допустимих видів використання і забудови територій;
- формування планувальної структури та просторової композиції забудови населеного пункту;
- оцінку загального стану населеного пункту основних факторів його формування, визначення, містобудівних заходів щодо поліпшення екологічного та санітарно-гігієнічного стану;
- визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання.
- визначення етапів і механізмів забезпечення реалізації, терміну дії генерального плану, перелік раніше прийнятих рішень, що втрачають чинність і тих, до яких необхідно внести відповідні зміни.

Зв'язок Генерального плану з іншими документами державного планування

Аналіз відповідності змісту та основних цілей Генерального плану цілям Стратегії розвитку Хмельницької області на 2021-2017 роки наведено в таблиці 1.1 за шкалою:

(+) – відповідає; – нейтрально, **(0)** - не протирічить; **(-)** – не відповідає

Таблиця 1.1

Цілі Стратегії розвитку Хмельницької області	**Зміст і цілі Генерального плану**							
	Розвиток нової житлової забудови	Розвиток закладів культурно-побутового обслуговування населення	Покращення існуючого функціонального зонування території села	Удосконалення вулично-дорожньої мережі	Удосконалення інженерного обладнання	Інженерна підготовка і благоустрою	Охорона навколишнього природного середовища	Охорона та збереження культурної спадщини
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ								
Оперативна ціль 1.1. Зміцнення малого і середнього підприємництва	**(+)**	**(0)**	**(+)**		**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 1.2. Підвищення потенціалу реалізації регіональної продукції	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 1.3. Підвищення продуктивності агропромислового сектору	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 1.4. Активізація інвестиційної діяльності	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**
Оперативна ціль 1.5. Розвиток енергетики та підвищення енергоефективності	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**
Оперативна ціль 1.6. Розвиток туристичного потенціалу та креативної індустрії	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ЗРОСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ								
Оперативна ціль 2.1. Збільшення доданої вартості промислової продукції в секторах смарт-спеціалізації	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 2.2. Активізація інноваційної діяльності	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ								
Оперативна ціль 3.1. Вдосконалення системи підготовки кадрів для регіонального ринку праці	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 3.2. Підвищення рівня залучення мешканців у процеси регіонального та місцевого розвитку	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**
Оперативна ціль 3.3. Удосконалення управління регіональним розвитком	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ								
Оперативна ціль 4.1. Якісна система надання освітніх послуг	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Оперативна ціль 4.2. Покращання демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя людини	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**
Оперативна ціль 4.3. Розвиток культурних послуг	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**
Оперативна ціль 4.4. Розвиток житлово-комунальної інфраструктури	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**
Оперативна ціль 4.5. Екологічна безпека та збереження довкілля	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**

Аналіз відповідності змісту та основних цілей Генерального плану с. Іванківці змісту Схеми планування Хмельницької області наведено в таблиці 1.2.

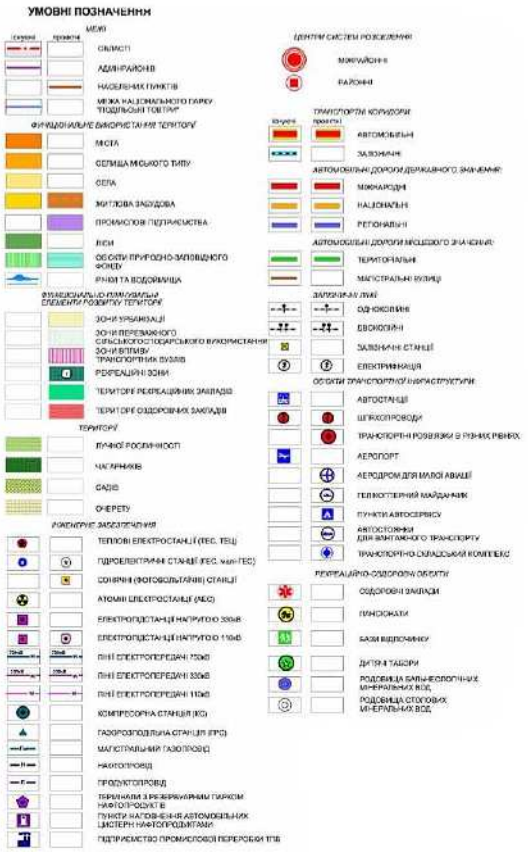

Рисунок 1.1. Схема планування Хмельницької області (фрагмент)

Таблиця 1.2

Цілі Схеми планування Хмельницької області (за проектним планом)	Зміст і цілі Генерального плану							
	Розвиток нової житлової забудови	Розвиток закладів культурно-побутового обслуговування населення	Покращення існуючого функціонального зонування території села	Удосконалення вулично-дорожньої мережі	Удосконалення інженерного обладнання	Інженерна підготовка і благоустрою	Охорона навколишнього природного середовища	Охорона та збереження культурної спадщини
Розвиток житлової забудови	**(+)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Розвиток інженерно забезпечення	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Розвиток транспортної мережі	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**
Розвиток рекреаційних територій	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(0)**	**(+)**	**(+)**

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Клімат

В усі пори року територія району перебуває під впливом циклонів, які формуються над Атлантичним океаном. Влітку вони зумовлюють значну хмарність, опади, зниження температури повітря, а взимку – потепління, відлиги, снігопади.

Клімат помірно-континентальний і характерний малосніжною короткою зимою і довгим літом. Середньорічна температура повітря +6°С, середньорічна найбільш холодного січня і найбільш теплого липня відповідно складає мінус 6°С і +19°С. Морози, звичайно, наступають в кінці листопада і закінчуються в кінці березня. Безморозний період триває 180-200 днів.

Хмельницький район розташований вглибині материка, і тому на його клімат мають вплив континентальні повітряні маси, які приносять суху погоду. Взимку сюди доходить повітря Сибірського антициклону, яке приносить холодну погоду, а влітку має вплив Азорський максимум. Навесні і на початку осені на територію району проникає арктичне повітря.

В районі середньорічна кількість опадів складає близько 600-6500 мм. Достатнє зволоження, оптимальний температурний режим створюють на всій території області умови для вирощування різноманітних сільськогосподарських культур, насамперед, озимої і ярої пшениці, ячменю, жита, вівса, цукрових буряків, картоплі, овочевих і кормових культур, плодових дерев. Причому протягом року опади випадають нерівномірно. Кількість опадів, які випадають влітку (червень-серпень), у 2-3 рази переважають кількість опадів, які випадають взимку. Найбільша кількість опадів в зимовий час призводить до утворення малопотужного снігового покриву, середня висота якого не перевищує 30-40 см. Глибина промерзання ґрунту – 0,8-0,9 м.

Найбільш розповсюджений напрям вітрів – північно-західний влітку та південно-східний зимою. Швидкість вітру не перевищує 3-5 м/с.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо детальний план не буде затверджено)

Рельєф та несприятливі процеси

Рельєф різко розчленований, що обумовлено глибокими річковими долинами і вузькими вододілами між ними.

Території села не схильні до підтоплення ґрунтовими та поверхневими водами.

Атмосферне повітря

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднювальних речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Основними джерелами забруднення атмосфери населеного пункту є автотранспорт, а також спалювання сміття та опалого листя. Значна кількість автомобілів, які їздять селом, є морально застарілими, з двигунами, які не відповідають нормам Євро I-IV та є основними джерелами викидів вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів. Всі вулиці села мають покриття низької якості. По таких дорогах автомобілі рухаються з перегазуванням, постійним гальмуванням і прискоренням двигуна. Саме за таких умов викидається в повітря найбільша кількість шкідливих викидів.

Підземні і поверхневі води

Згідно до гідрогеологічного районування, територія, що описується, відноситься до району розвитку основного водоносного горизонту у відкладах сармату та тортону, а по

долинах річок – в четвертинних, верхньокрейдяних, силурійських та нижньокембрійських відкладах.

В цілому район слабо забезпечений підземними водами. Дренування водоносних горизонтів робить важким влаштування водопостачання.

Дунаєвецький район має значні запаси прісних вод. Найбільшими водоспоживачами є сільське господарство, а також харчова промисловість, комунальне господарство.

До поверхневих вод відносяться усі річки та їх притоки Смотрич, Мукша, Тернава, Тернавка, Студениця, Ушиця. У районі є 84 ставки, площа водного дзеркала становить 371 га.

Згідно з листом від Хмельницького обласного управління водних ресурсів (див. додатки) с.Іванківці Дунаєвецького району розташоване на вододілі між річками Студениця та Ушиця, у верхів'ї струмків без назви – ліва притоки р.Студениця і правої притоки р.Ушиця – ліві притоки річки Дністер (басейн річки Дністер). Відповідно до ст. 3 Водного кодексу України водотоки (річки, струмки) належать до водного фонду України. Згідно класифікації річок України є водним об'єктом загальнодержавного значення. Згідно класифікації річок України річки Студениця та Ушиця відносяться до малих річок (ст. 79 Водного кодексу України).

На території с. Іванківці знаходяться водні об'єкти (ставки).

Підприємств - водокористувачів, які підлягають поданню звіту про використання води за формою № 2ТП-водгосп(річна), на території с. Іванківці Дунаєвецького району немає.

Згідно розробленої технічної документації з визначення зон можливого затоплення (ЗМЗ) паводковими і повеневими водами річок області максимальними витратами води 1% забезпеченості (1 раз на 100 років), в зону можливого затоплення річки Студениця, Ушиця не потрапляють. Потрапляння домогосподарств в ЗМЗ не встановлено.

Заходів, пов'язаних з попередженням шкідливої дії вод та ліквідацією її наслідків, облводресурсва не виконувало. Технічна документація з визначення можливого затоплення земель, які можуть затоплюватись внаслідок повеней та повідків, що повторюються один раз на 2,4,10,100 років, для території с.Іванківці Дунаєвецького району не виготовлялась.

Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарською діяльності, що регулюється.

Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них встановлюється Кабінетом Міністрів України (постанова КМУ № 486 від 08.05.1996).

Розміри прибережних захисних смуг вздовж річок та водойм, які встановлюються з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності, визначені в ст.88 водного кодексу України. Прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою.

Щодо програми заходів із запобігання забрудненню поверхневих і підземних вод та заходів з раціонального використання водних ресурсів для села Іванківці Дунаєвецького району в облводресурсів інформація відсутня.

Рослинний покрив і тваринний світ

Лісова рослинність сформована грабово-ясенево-дубовими, ялиново-сосновими, березово-осиковими лісами, де основними лісоутворюючими породами є дуб, граб, бук, клен, липа.

Луки вкриті переважно багаторічними трав'янистими рослинами, в основному злаками, осоковими та бобовими. Домінантами і кондомінантами тут виступають китник лучний, костриця лучна, мітлиця тонка, костриця червона, пахуча трава звичайна, трясучка середня, тонконіг лучний, куничник наземний, осока просяна, пирій повзучий, конюшини лучна і повзуча, чина лучна, лядвенець рогатий, люцерна серповидна і хмелевидна, буркун лікарський, горошок вузьколистий та ін. У різних асоціаціях домішується різнотрав'я, представлене переважно шавлією лучною, деревієм звичайним, жовтцем повзучим, гадючником шестипелюстковим, королицею звичайною, волошкою лучною, суховершками звичайними, розхідником звичайним та багатьма іншими видами. Луки зазвичай

використовуються як пасовиська для домашньої худоби. Багата рослинність лук є добрим кормом для свійських тварин.

Рослинність заплав переважно лучна, поширені чагарники, тут ростуть берест, вільха, верба. Заплавні луки розміщені на багатих нормально або надмірно зволожених лучних і лучно-болотних ґрунтах. У травостої найбільша роль належить злакам, на більш зволожених ділянках багато осок, менше значення мають бобові та різнотрав'я. Найбільш поширеними видами лучних трав є куничник наземний, мітлиця біла, тонконіг лучний, костриці лучна та червона, китник лучний, тимофіївка лучна, осока рання та ін.

Сучасна фауна, на території Хмельниччини, представлена наступними видами:

Ссавці – вовки, лисиці, зайці-русаки, європейські козулі, дикі свині, лосі, рябі ховрахи, звичайні хом'яки, звичайні та малі бурозубки, їжаки, жовтогорлі, лісові і польові миші, лісові полівки, сірі та лісові вовчки.

До Червоної книги України занесені: видра річкова, борсук звичайний, вечірниця мала та велетенська, підковоніс малий. Регіональної охорони потребують: куниця лісова, кутора мала, сліпак подільський, горностай.

Птахи – до 3 видів дятлів, до 5 видів синиць, сойки, дрозди, зяблики, вівсянки, ковалики.

До Червоної книги України занесені: лелека чорний, журавель сірий, лунь польовий, змієїд, кроншнеп малий, середній та великий, пугач, савка, сипуха, сич волохатий, скопа, чернь білоока. Регіональної охорони потребують: норець чорніючий, чапля біла, чернь губата, лебідь-шипун, гуска сіра, шуліка чорний, орел-карлик, лунь лучний, кібчик, чеглок, скиглик малий, тетерев, рябчик, фазан, чорниш, веретенник великий, синяк, дрімлюга, рибалочка голуба, бджолоїдка, сиворакша, одуд, синиця вусата, соловейко західний. Земноводні та плазуни – трав'яна та гостроморда жаби, квакша, червоночерева кумка, звичайна та зелена ропухи, звичайні та гребнясті тритони, прудка та живородяща ящірки, веретінниця, звичайний та водяні вужі, звичайна гадюка і спорадична мідянка. До Червоної книги України занесені: жаба прудка, мідянка, полоз жовточеревий.

Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу є створення відтворювальних ділянок для рідкісних тварин та тих, які мають мисливське значення, браконьєрство на суходолі та на воді.

Природно-заповідний фонд

Пам'ятками природи оголошуються окремі унікальні природні утворення, що мають особливе природоохоронне, наукове, естетичне, пізнавальне і культурне значення, з метою збереження їх у природному стані (ст. 27 ЗУ «Про природно заповідний фонд України»).

На території пам'яток природи забороняється будь-яка діяльність, що загрожує збереженню або призводить до деградації чи зміни первісного їх стану (ст. 28 Закону України «Про природно заповідний фонд України»).

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених пам'ятками природи, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження (ст. 28 Закону України «Про природно заповідний фонд України»).

Ґрунти і Земельні ресурси

Утворення і поширення ґрунтів, рослинності, тваринного світу залежать від властивостей порід, що складають земну поверхню, форм рельєфу, кліматичних умов, господарської діяльності людини. В їх розміщенні на території України простежуються дві основні закономірності: широтна зональність на рівнинній частині та висотна поясність в Українських Карпатах і Кримських горах. Ґрунтовий і рослинний покрив змінюється також і в довготному напрямі у зв'язку з посиленням континентальності клімату у напрямки із заходу на схід.

На території населеного пункту поширені агровиробничі групи ґрунтів вказані в таблиці нижче.

Сучасний ґрунтовий покрив Дунаєвецького району сформувався під впливом ґрунтотворних порід, рельєфу, клімату, рослинного покриву та господарської діяльності людини.

У ґрунтовому покриві переважають різні види чорноземів (типові та опідзолені) та сірі лісові ґрунти, що сформувалися на лесах або лесовидних суглинках.

У зниженнях поширені лучні і лучно-чорноземні ґрунти.Найбільшу площу займають лісостепові опідзолені ґрунти, які об'єднують такі підтипи: ясно-сірі і сірі лісові, темно-сірі і чорноземи опідзолені.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо детальний план не буде затверджено)

Основними джерелами забруднення атмосфери населеного пункту є автотранспорт, а також спалювання сміття та опалого листя. Значна кількість автомобілів, які їздять селом, є морально застарілими, з двигунами, які не відповідають нормам Євро I-IV та є основними джерелами викидів вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів. Всі вулиці села мають покриття низької якості. По таких дорогах автомобілі рухаються з перегазуванням, постійним гальмуванням і прискоренням двигуна. Саме за таких умов викидається в повітря найбільша кількість шкідливих викидів. Також це є чинником шумового забруднення. Залишатиметься вагомим чинник забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом. Види шумове забруднення і викиди хімічних речовин, зокрема вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів, важких металів. Ймовірне вторинне забруднення ґрунтів, рослин (зокрема сільськогосподарських культур). Враховуючи особливості живлення підземних вод головним чином через інфільтрацію атмосферних опадів – забруднення підземних вод, особливу загрозу становить для тих вод, які використовуються для пиття.

Відсутність водоохоронних та прибережних захисних зон; неврегульоване розміщення побутових відходів; дифузне забруднення від транспорту (викиди забруднювачів в атмосферу, поверхневий стік з доріг); сільське господарство (використання пестицидів, поверхневий стік з тваринницьких ферм) можуть бути причиною забруднення поверхневих і підземних вод.

Слід очікувати змиву забруднювачів разом із верхнім шаром ґрунту нижче по катені із концентрацією забруднювачів у тальвегах і послідуючим винесенням матеріалу у заплаву Студениці. У заплавах малих річок високе значення мають біогенні геохімічні бар'єри (луки або деревні насадження) для утримання забруднювачів та запобігання проникненню їх у ґрунтові води. Основними (домінуючими) видами деградації ґрунтового покриву є водна ерозія у поєднанні із фізичним виснаженням ґрунтів.

В умовах відсутності каналізації слід очікувати значного рівня забруднення ґрунтів, ґрунтових та підземних вод хімічними та органічним речовинами, що утворюються на території садибної забудови, виробничих майданчиках промислових та комунальних підприємств, АЗС. Одним із суттєвих джерел забруднення природного середовища є кладовища традиційного поховання. Забруднення ґрунту і рослинності, перш за все сільськогосподарської продукції, можлива за рахунок постійного і надмірного привнесення забруднювачів – важких металів, нафтопродуктів, поверхнево активних речовин, органіки тощо.

Загроз для об'єктів чи територій Природно-заповідного фонду не виявлено.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Планувальні рішення Генерального плану проаналізовані (таблиця 3.1.) щодо характеру їхнього впливу на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкілля – людина і її здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, земельні ресурси, ґрунти; поверхневі та підземні води, клімат, образ ландшафту та культурна спадщина.

Оцінка представлена у трьох категоріях:

негативний вплив	(-)
нейтрально	(о)
позитивний	(+)

Таблиця 3.1.

	Компоненти, що зазнають впливу							
Чинник впливу	Людина і здоров'я	Біорізно-маніття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
Садибна житлова забудова	(о)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Території громадської забудови	(о)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Установи і підприємства обслуговування	(о)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Території громадської забудови	(о)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Каналізаційні споруди	(+)		(+)	(+)	(+)		(+)	(о)
Території виробничої забудови	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Території інженерної інфраструктури		(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)
Території зелених насаджень загального і спеціального користування	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Трансформаторні підстанції	(-)	(о)	(о)	(о)	(о)	(-)	(о)	(о)
Кладовище	(о)	(о)	(-)	(о)	(-)	(о)	(о)	(о)
Прокладання доріг та магістральних вулиць	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Генерального плану, пов'язані із:

Попри очевидну необхідність реалізації всіх запланованих заходів Генерального плану, вони є факторами впливу на навколишнє середовище, а також на здоров'я населення. У таблиці нижче (табл. 4.1) представлені фактори, пов'язані із планувальними рішеннями Генерального плану, які, ймовірно, можуть спричинити екологічні проблеми і ризики. Вказаний зміст таких екологічних проблем.

Таблиця 4.1

	Екологічні проблеми, пов'язані із впливом планувальних рішень на компоненти навколишнього середовища							
Чинник впливу	Людина і здоров'я	Біорізно-маніття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
Садибна житлова забудова		Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Території громадської забудови			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Установи і підприємства обслуговування			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Території виробничої забудови				Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		

Території інженерної інфраструктури				Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Трансформаторні підстанції						Електромагнітне забруднення		
Кладовище			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання		органічне забруднення			
Прокладання доріг та магістральних вулиць	Загрози для здоров'я	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення від освітлення	природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Генеральний план села Іванківці розробляється з метою визначення територіального розвитку на розрахунковий період з урахуванням перспектив, обґрунтованих раціональним використанням територіальних та природних ресурсів, встановлення меж населеного пункту, а також з метою оптимальної функціональної організації поселення, яка має забезпечувати розвиток та реконструкцію сільського поселення, найкращі умови проживання та праці.

Генеральний план села передбачає:

- визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови та іншого використання територій;
- обґрунтування зміни межі населеного пункту;
- визначення меж функціональних зон, пріоритетних та допустимих видів використання і забудови територій;
- формування планувальної структури та просторової композиції забудови населеного пункту;
- оцінку загального стану населеного пункту основних факторів його формування, визначення, містобудівних заходів щодо поліпшення екологічного та санітарно-гігієнічного стану;
- визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання;
- визначення етапів і механізмів забезпечення реалізації, терміну дії генерального плану, перелік раніше прийнятих рішень, що втрачають чинність і тих, до яких необхідно внести відповідні зміни.

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища та для забезпечення екологічної стійкості території до техногенного навантаження у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління з урахуванням заходів визначених місцевими та регіональними програмами санітарно-гігієнічного та природоохоронного спрямування.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року.

Засади *екологічної політики* України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня2019 року). У цьому законі СЕО виступає одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність

запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Юридичні засади поводження з *водними ресурсами* визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів. Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 18 травня 2013 року дозволи на спеціальне водокористування надаються не Мінприроди України, а Радою міністрів АР Крим і обласними адміністраціями (для водних ресурсів державного значення) та органами виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища АР Крим і обласними радами (для водних ресурсів місцевого значення). Водночас процедури надання таких дозволів залишилися незмінними. Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

• постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;

• постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;

• Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

• наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;

• постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-XII від 16.10.92).

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту *атмосферного повітря*:

постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря».

Правові засади у сфері поводження з *відходами* забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання

й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарногігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

У таблицях далі представлений комплексний аналіз чинниками впливу на навколишнє природне середовище, які можуть бути пов'язані із реалізацією цілей і заходів Генерального плану. У зв'язку із вказаними чинниками проаналізовані ймовірні наслідки для екологічного стану території планування. Йдеться про ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням заходів та характер прояву таких проблем.

У таблиці представлені судження про наслідки первинного впливу (під час впровадження заходів), вторинного впливу (у процесі експлуатації), оцінено кумулятивний ефект впливу на навколишнє середовище.

У оцінці впливів на навколишнє середовище вказано характер таких впливів – постійний чи тимчасовий.

Основні чинники впливу на довкілля, що пов'язані із реалізацією Генерального плану, такі:

- Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ
- Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання
- Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення
- Хімічне і органічне забруднення стоками
- Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення
- Деградація природних типових ландшафтів,
- Втрата ландшафтного різноманіття

▪ Таблиця 6.1.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Садибна житлова забудова	
Особливості фактору впливу	На території села Іванківці передбачається виключно садибне житлове будівництво, обсяги якого розраховані виходячи з територіальних ресурсів, величини садибної ділянки 0,10-0,25 га з врахуванням по 0,02-0,03 га для кожної садиби на проїзди та площі будинку 70 м². Згідно з рішень генерального плану під нове будівництво відводиться • під проектну садибну забудову на ділянках наданих для садибної житлової забудови 1.03 га при загальній житловій площі 0.41 тис. м² (4 садибних будинки).	

	Опис наслідків для довкілля:	
КОМПОНЕНТ	**Наслідки первинного впливу**	**Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**
Клімат і Атмосферне повітря		Викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення
Біорізноманіття і ПЗФ	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	
Ландшафт	Антропогенізація ландшафту	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення через утворення побутових відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву. Трансформація оселищ із втратою біорізноманіття та ландшафтного різноманіття. Ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення при відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

Таблиця 6.2.

ЧИННИК ВПЛИВУ	**Комунальні території, Території громадської забудови**	
Особливості фактору впливу	Для подолання існуючих недоліків і перспективного забезпечення населення об'єктами культурно-побутового обслуговування розраховані перспективні потужності	
	Опис наслідків для довкілля:	
КОМПОНЕНТ	**Наслідки первинного впливу**	**Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**
Клімат і Атмосферне повітря		перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Найбільш вірогідне зростання теплового та світлового забруднення, хімічне забруднення – тільки при аварії каналізації або відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

Таблиця 6.3.

ЧИННИК ВПЛИВУ	**Кладовища**	
Особливості фактору впливу	Створення нового кладовища.	
	Опис наслідків для довкілля:	
КОМПОНЕНТ	**Наслідки первинного впливу**	**Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**
Клімат і Атмосферне повітря		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Підземні і поверхневі води	забруднення ґрунтових і підземних вод органічними речовинами	забруднення ґрунтових і підземних вод органічними речовинами
Біорізноманіття і ПЗФ		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Ландшафт		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Земельні ресурси	Втрата вільних земельних ресурсів	
Ґрунти	Трансформація ґрунтового покриву через змішування ґрунтових горизонтів	Трансформація ґрунтового покриву через змішування ґрунтових горизонтів
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Розміщення кладовищ є чинником забруднення ґрунтових вод. Для уникнення такого забруднення слід дотримуватись санітарно-охоронних зон. Захист підземних і ґрунтових вод забезпечується геохімічним бар'єром суглинистих ґрунтів і ґрунтотвірних порід. Перспективно позитивний вплив на довкілля через створення меморіального ландшафту із зеленою зоною	

Таблиця 6.4.

ЧИННИК ВПЛИВУ	**Виробничі території**	
Особливості фактору впливу	Генеральним планом передбачається збереження та реконструкція сільськогосподарських підприємств на території села. Також генеральним планом пропонується за межами села розмістити сонячні (фотовольтаїчних) електростанції, господарства по вирощуванню овочів та фруктів та підприємства з їх переробки. Можливі варіанти підприємств: підприємства столярно-теслярні, меблеві, паркетні та по виготовленню ящиків; овочесховища; теплиці та парники без використання гною та сміття; свинарські ферми; птахоферми; гаражі та підприємства по ремонту, технічному обслуговуванню та зберіганню легкових автомобілів	
	Опис наслідків для довкілля:	
КОМПОНЕНТ	**Наслідки первинного впливу**	**Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**
Клімат і Атмосферне повітря		зростання викидів і скидів веде до погіршення стану здоров'я, Викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення, теплове забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення через утворення відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення через утворення відходів виробництва, викидів і скидів. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

Таблиця 6.5.

ЧИННИК ВПЛИВУ	**Прокладання доріг та магістральних вулиць**	
Особливості фактору впливу	Територія села має транспортний зв'язок завдяки проходженню біля населеного пункту територіальної автомобільної дороги Т-23-08 Гуків-Дунаївці-Могилів-Подільський. Генеральним планом села передбачається реконструкція існуючих і будівництво нових вулиць, яким надається значення житлових вулиць та внутрішньоквартальних проїздів..	
	Опис наслідків для довкілля:	
КОМПОНЕНТ	**Наслідки первинного впливу**	**Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**
Клімат і Атмосферне повітря		викиди, шумове забруднення, Погіршення стану здоров'я через зростання викидів і скидів; Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ	
Ландшафт	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття, фрагментація	
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Втрата вільних земель	хімічне і органічне забруднення стоками
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Інтенсивне навантаження на довкілля як при будівництві доріг, так і при їхній експлуатації. Прокладання нових доріг призводить до вилучення земель, фрагментації ландшафтів та руйнування природних оселищ. Роботи пов'язані із забрудненням повітря викидами спеціальної техніки, а також асфальтних заводів. Експлуатація доріг є причиною викидів автотранспорту у повітря забруднювальних речовин, що призводить до вторинного забруднення ґрунтів та вод. Шумове, як і хімічне, забруднення шкідливе для здоров'я людини та видів фауни. Створюються умови для прямої загрози здоров'ю населення.	

Здійснена підсумкова оцінка ймовірного впливу проектних рішень Генерального плану на компоненти навколишнього середовища згідно з контрольним переліком індикаторів екологічного стану території (таблиця 6.6) .

Таблиця 6.6.

Оцінка впливу на компоненти навколишнього середовища

Чи може реалізація генплану спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			●	
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		●		
Погіршення якості атмосферного повітря			●	
Поява джерел неприємних запахів			●	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			●	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			●	+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			●	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод			●	+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			●	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			●	
Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			●	
Зміни обсягів підземних вод			●	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			●	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ		●		+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			●	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			●	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			●	+
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			●	
Земельні ресурси і ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		●		
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		●		
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			●	
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями генплану та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів		●		

Продовження табл. 6.6.

Чи може реалізація генплану спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
Біорізноманіття та природно-заповідний фонд, ландшафтне різноманіття				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			●	
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			●	+
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			●	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин		●		
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів			●	+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			●	+
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)		●		
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території			●	
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			●	
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків			●	+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			●	
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги		●		
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			●	+
Загальні оцінки				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			●	
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			●	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії		●		
Суттєве порушення якості природного середовища			●	+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			●	
Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			●	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликатимуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			●	+

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Аналіз основних природоохоронних заходів генерального плану села на відповідність цілям законодавчих актів з охорони довкілля представлено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1.

Оцінка відповідності положень генерального плану села цілям охорони довкілля

Сфери охорони довкілля	Завдання, викладенні в генеральному плані села	Стратегічні цілі інших актів законодавства, які мають відношення до виявлених проблем
Атмосферне повітря	Реконструкція існуючих магістралей та вулиць з сучасними технічними параметрами з будівництвом нових мостових переходів транспортних та вело-пішохідних переходів. Інтенсивне озеленення та упорядкування санітарно-захисних зон. Упорядкування системи АЗС, СТО, гаражів із дотриманням санітарних вимог щодо їх СЗЗ.	Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
Водні ресурси	Проведення комплексу заходів щодо благоустрою та захисту водойм з організацією та благоустроєм рекреаційних зон. Реконструкція та оновлення на сучасному рівні всього водопровідного господарства. Забезпечення відведення поверхневого стоку з усієї території населеного пункту, будівництво очисних споруд зливової каналізації. Влаштування прибережних захисних смуг і водоохоронних зон.	Охорона, екологічне оздоровлення та відтворення водних об'єктів. Визначення розмірів і меж водоохоронних зон. Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості. Будівництво та реконструкція водопровідних та каналізаційних мереж. Облаштування рекреаційних зон.
Земельні ресурси	Проведення рекультивації порушених ділянок. Бережливе ставлення до родючого шару ґрунтів які зазнають його механічного зняття, залуження та закріплення його на ділянках поверхневого змиву тощо. Впорядкування санітарно-захисних зон діючих кладовищ. Покращення дорожнього покриття сільської вуличної мережі.	Проведення рекультивації порушених земель, впровадження комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості земель. Впорядкування місць захоронення.
Лісові ресурси	Організація зелених насаджень загального та спеціального користування.	Досягнення оптимальної лісистості в населеному пункті. Створення лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг.
Поводження з відходами	100% охоплення сільської території планово-подвірною санітарною очисткою, реалізації програми роздільного збору побутових відходів. Ліквідація несанкціонованих звалищ сміття. Розроблення спеціалізовано схеми санітарного очищення села з уточненням першочергових та перспективних заходів, спрямованих на створення промислового виробництва із сортування ТПВ, поліпшення екологічного та санітарного стану території.	Розвиток інфраструктури збирання та перевезення ТПВ; створення потужностей з обробки та переробки відходів; будівництво, реконструкція, упорядкування полігонів та сміттєзвалищ.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

У контексті стратегічної екологічної оцінки генерального планування села з метою розгляду альтернативних проектних рішень і їх альтернативних наслідків було розглянуто «нульовий» сценарій (за відсутності проекту розвитку територій).

При гіпотетичному «нульовому» сценарії не розробляється і не затверджується генеральний план с. Іванківці Хмельницької області. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. Отже, приходимо до висновку, що при «нульовому» варіанті подальший стабільний розвиток села є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, погіршення стану здоров'я населення, неефективного використання земельних ресурсів.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

З метою моніторингу стану довкілля, як для існуючих впливів на навколишнє природне середовище, так і у зв'язку впровадження планувальних рішень, доцільно здійснювати постійний моніторинг рівня забруднення компонентів природи – ґрунтів, ґрунтових вод (зокрема води в колодязях), поверхневих вод, сільськогосподарської продукції, - щодо вмісту забруднюючих хімічних і органічних речовин.

Слід здійснювати моніторинг стану ґрунтів – контролювати активацію і поширення ерозійних процесів. Методи контролю: польове обстеження, моніторинг за допомогою аналізу різночасових даних дистанційного зондування Землі – космічних знімків.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації генерального плану, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

Таблиця 9.1.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання генерального плану

Індикатор	Визначення	Джерело даних
Середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі	Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел	Звіт державної гідрометеорологічної служби, річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.
Утворення відходів (кількість тон на рік, кількість кг на людину). Відходи, як вторинна сировина (тон в рік, % від загальної кількості утворених).	Обсяг зібраних твердих побутових відходів. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.).	Звіти підприємств, що надають комунальні послуги. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.
Якість питної води.	Відповідність якості питної води санітарно-гігієнічним вимогам.	Звіти лабораторних досліджень підрозділу МОЗ України.
Спорудження каналізації.	Протяжність каналізаційних мереж (км), пов'язаних зі станцією очищення стічних вод.	Звіти районної ради.
Показник лісистості території селища	Заліснення непридатних для ведення сільського господарства земель, створення лісових захисних насаджень вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг.	Звіти районної ради.
Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг	Протяжність встановлених водоохоронних зон та прибережних захисних смуг (км), протяжність винесених в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон (км).	Звіти районної ради. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

За приведеною оцінкою відсутня ймовірність транскордонних наслідків в результаті прийняття генерального плану.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою Генерального плану території с. Іванківці, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Генерального плану з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення громади.

За підсумками СЕО були запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища. З метою визначення потенційного негативного впливу на стан довкілля планової діяльності, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, були проаналізовані окремі розділи Генерального плану території. Така оцінка дозволила сформулювати ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Враховуючи вищенаведене, негативний впливу на стан навколишнього середовища в результаті реалізації планованової діяльності, можна характеризувати як екологічно сталим, за умови виконання усіх забов'язань та запланованих заходів, в тому числі інженерно-технічних та заходів з моніторингу, що в сукупності пом'якшують вплив на довкілля та забезпечують його охорону.